

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА Економічної теорії і права
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

« новтис » 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічний розвиток

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник Кірієнко Ольга Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В курсі розглядаються сутність і соціально-економічні типи економічного розвитку, як економічної категорії. Аналізуються складові економічного розвитку, зокрема інвестиційна та теоретичні його моделі. Основна увага приділяється формуванню і забезпеченню сталого розвитку від якого залежить майбутнє окремих країн і суспільства в цілому. Умови забезпечення сталого розвитку класифікуються в залежності від особливостей економічного розвитку ведучих країн світу, постсоціалістичних країн та їх економічних систем країн, що розвиваються. Пріоритетними є характеристика економічного розвитку України, визначення проблем, закономірностей, перспектив її сталого розвитку.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	II
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4		120
Аудиторні заняття, у т.ч:	44			44
лекції	22			22
лабораторні роботи				
практичні заняття	22			22
Самостійна робота, у т.ч:	76			76
підготовка до аудиторних занять	20			20
підготовка до контрольних заходів	10			10
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	16			16
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: оволодіння основами теоретичних знань і навичками практичного застосування прийомів і методів оцінки економічного розвитку країн різних типів економічних систем та умов формування і забезпечення сталого розвитку.

Завдання дисципліни: сприяння всебічному пізнанню студентами теоретичних засад суті економічного розвитку, загальних основ та особливостей окремих країн світу. Визначення на цій основі передумов формування сучасних типів економічних систем, домінуючих тенденцій у їх розбудові. Дослідження особливостей розвитку економіки України в контексті пошуку ефективної моделі її соціально-економічної трансформації, сталого розвитку в умовах глобалізації.

Пререквізити дисципліни: «Політична економія», «Сучасна економічна глобалізація».

Постреквізити дисципліни: «Макроекономіка», «Національна економіка», «Розміщення продуктивних сил».

Компетентності: **ІК.** Здатність до пошуку та вирішення проблем в сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень, аналізу, розробки та впровадження інновацій. **ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами. **ЗК2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК7.** Здатність отримувати сучасні знання з фаху та суміжних сфер. **ЗК9.** Здатність до самоаналізу. **ЗК12.** Вміння працювати самостійно. **ЗК13.** Здатність аналізувати соціально-економічні проблеми суспільства. **СК2.** Розуміння принципів формування та функціонування сучасних фінансових систем. **СК11.** Здатність до постійного підвищення професійної підготовки.

Заплановані результати навчання. **РН1.** Знати закони соціально-економічного розвитку, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між процесами та елементами різних рівнів в соціально-економічних системах. **РН19.** Мати навички самостійної роботи та відкритість до нових професійних знань. **РН21.** Знати вимоги до професійної діяльності, які необхідні для забезпечення соціально-економічного розвитку України.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного розвитку країн світу					
Економічний розвиток, як економічна категорія та його соціально-економічні типи	8	2	2		4
Інвестиційна та інноваційна складові економічного розвитку	10	2	2		6
Формування і забезпечення сталого економічного розвитку в умовах глобалізації	10	2	2		6
Характеристика основних моделей економічного розвитку	14	4	4		6
Разом за змістовим модулем 1	42	10	10		22
Змістовий модуль 2. Особливості та моделі економічного розвитку країн світу					
Специфіка розвитку державно керованої економіки країн південно-східної Азії	10	2	2		6
Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн	14	4	4		6
Особливості економічного розвитку України в сучасних умовах	14	4	4		6

Стратегія соціально-економічного розвитку країн, що розвиваються	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 2	48	12	12		24
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	120	22	22		76

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Економічний розвиток, як економічна категорія та його соціально-економічні типи	2
2	Інвестиційна та інноваційна складові економічного розвитку	2
3	Формування і забезпечення сталого економічного розвитку в умовах глобалізації	2
4,5	Характеристика основних моделей економічного розвитку	4
6	Специфіка розвитку державно керованої економіки країн південно-східної Азії	2
7,8	Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн	4
9,10	Особливості економічного розвитку України в сучасних умовах	4
11	Стратегія соціально-економічного розвитку країн, що розвиваються	2
	ВСЬОГО:	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Економічний розвиток, як економічна категорія та його соціально-економічні типи	2
2	Інвестиційна та інноваційна складові економічного розвитку	2
3	Формування і забезпечення сталого економічного розвитку в умовах глобалізації	2
4,5	Характеристика основних моделей економічного розвитку	4
6	Специфіка розвитку державно керованої економіки країн південно-східної Азії	2
7,8	Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн	4
9,10	Особливості економічного розвитку України в сучасних умовах	4
11	Стратегія соціально-економічного розвитку країн, що розвиваються	2
	ВСЬОГО:	22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	20
	підготовка до контрольних заходів	10

	виконання курсового проекту або роботи	-
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	16
	Соціально-економічні виміри ефективності та міжнародної конкурентоспроможності постсоціалістичних країн Східної Європи.	6
	Вплив зовнішніх чинників на економічні системи, що розвиваються.	4
	Стратегія соціально-економічного розвитку країн, що розвиваються.	6
	підготовка до екзамену	30
	ВСЬОГО:	76

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний, письмовий, тестовий і практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З дисципліни «Економічний розвиток» передбачено два змістові модулі. Форма змістового модулю – письмова контрольна робота, яка здійснюється під час проведення навчальних занять в термін відповідно до робочого навчального плану і оцінюється з розрахунку 100 балів.

Критерії оцінки змістового модулю 1. Теоретичні основи економічного розвитку країн світу

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з двох типів питань.

– 1 теоретичне питання;

– 10 тестових завдань.

– 50 балів студент отримує за виконання теоретичного питання;

– 50 балів за виконання 10 тестових питань (по 5 балів за кожен правильну відповідь)

Максимальну оцінку за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

31-49 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує – 11-30 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Критерії оцінки змістового модулю 2. Особливості та моделі економічного розвитку країн світу

Структура завдання змістового модулю 2 складається з двох теоретичних питань.

– 50 балів студент отримує за виконання кожного з двох теоретичних питань;

Максимальну оцінку за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

31-49 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує – 11-30 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційна оцінка виставляється з розрахунку 100 балів за виконання екзаменаційної письмової роботи.

Структура екзаменаційного білету складається з двох теоретичних питань.

– 50 балів студент отримує за виконання кожного з двох теоретичних питань;

Максимальну оцінку за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

31-49 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилка, він отримує – 11-30 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середньоарифметична від середньої оцінки двох змістових модулів та екзаменаційної оцінки.

Порядок зарахування пропущених занять. Щоб відпрацювати пропущені лекції, обов'язково необхідно надати конспект лекції викладачеві під час поточних консультацій. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються студентом у вигляді усного опитування. Пропущену або не виконану контрольну роботу необхідно написати у призначений викладачем час.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бутко М. П. Інвестиційна домінанта сталого розвитку регіону в умовах інтеграції: монографія / М. П. Бутко, О. Ю. Акименко. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2009. – 232 с.
2. Герасимчук З. В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: Монографія / З. В. Герасимчук – Луцьк: Надстир'я, 2008. – 528 с.
3. Герасимчук З. В. Стимулювання сталого розвитку регіону: теорія, методологія, практика: Монографія / Герасимчук З. В., Поліщук В. Г. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 516 с.
4. Гжегож В. Колодко. Десять лет постсоциалистического перехода. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця. – К.: Ін-т екон. прогнозів.; Фенікс, 2003. – 1008 с.
5. Дрейер О. К., Лось В. А. Глобальные проблемы современности и развивающиеся страны. – М.: Знание, 1986. – 62 с.
6. Економічна теорія: Підручник/ За ред. В.М. Тарасевича.- Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
7. Економічна теорія: Політекономія: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича.- К.: Знання-Прес, 2007.
8. Економічні проблеми ХХІ століття: міжнародний та український виміри / за ред. С. І. Юрія, Є. В. Савельєва. – К.: Знання, 2007. – 595 с.
9. Егоров И.Ю. «Инновационная Украина – 2020 – основные положения национального доклада// Экономика Украины. – 2015. - № 9 – с. 4-17.

10. Єщенко П.С. Стагнація української економіки: незавершеність реформ чи продумана політика? // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 29-46.
11. Зверяков М.И. Об изменении модели экономического развития // Экономика Украины. – 2015.- № 6.- с. 41-49.
12. Зверяков М.И. Глобалізація та деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання // Економіка України. – 2017. - № 11 с. 3-16.
13. Красникова Е. В. Экономика переходного периода: Учеб. пособие – М.. Омега-Л, 2005. – 296 с.
14. Крючкова В. Структурні чинники розвитку економіки України. К.: Наук. думка. 2004. – 319 с.
15. Кудров В. М. Мировая экономика: Учебник / В. М. Кудров. – М.: Дело, 2004. – 515 с.
16. Майер Дж. М., Основні проблеми економічного розвитку/ Дж. М. Майєр, Дж. Е. Раух, А. Філіпенко. – К. : Либідь, 2003. – 688 с.
17. Макконнелл К., Брю С., Флінн Ш. Экономикс: принципы, проблемы и политика - М.: ИНФРА-М, 2016.
18. Малявин В. В. Китай управляемый. Старый добрый менеджмент. - М.: Европа, 2007. - 304 с.
19. Москаленко О.М. Випереджаючий економічний розвиток: теоретично-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні// Економіка України. – 2014.- № 8. – с.4-17.
20. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: Навч. Посіб.- 2-ге вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2007.
21. Негативные тенденции в южнокорейской экономике// БИКИ. - 2005, - № 3, - С. 1-4
22. Нуреев Р. М. Экономика развития: модели становления рыночной экономики : учебник / Р. М. Нуреев. – М. : Норма ; ИНФРА-М, 2010. – 640 с.
23. Остроеский А. В. Китайская модель перехода к рыночной экономике / РАН; Ин-т Дальнего Востока. – М.: Ин-т Дальнего Востока 2007 – 205 с.
24. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні : VIII Міжнародний бізнес-форум (Київ, 19 березня 2015 р.); відп. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 272 с.
25. Поручник А. М. Національний інтерес України: економічна самодостатність у глобальному вимірі: Монографія. – К.: КНЕУ, 2008. - 352 с.
26. Салицкий А. И. Взаимодействие КНР с мировым хозяйством. – М.: Моск. обществ. науч. фонд , 2001. – 272 с.
27. Світова економіка: підручник/ А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін.- К.: Либідь, 2007.
28. Селищев А. С, Селищев Н. А. Китайская экономика в XXI веке. - СПб.: Питер, 2004. - 240 с.
29. Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства в економічних трансформаціях / [Андреева Н. М., Бараннік В. О., Белашов Є. В. та ін.]; За науковою редакцією д.е.н., проф. Хлобистова Є. В./ РВПС України НАН України, ІПРЕЕД НАН України, СусДУ, ЛНТУ, НДІ СРП. - Сімферополь: ПП «Підприємство «Фенікс», 2010. – 582 с.
30. Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства: теорія, методологія, практика / [Андерсон В. М., Андреева Н. М., Алимов О. М. та ін.]; За науковою редакцією д.е.н., проф. Хлобистова Є. В. / ДУ «ІЕПСР НАН України», ІПРЕЕД НАН України, СумДУ, НДІ СРП. – Сімферополь: ИТ «АРИАЛ» 2011. – 589 с.
31. Страны Центральной и Восточной Европы на пути в Европейский Союз. – М.: Наука, 2002. – 206 с.
32. Троекурова И. С. Зоны экономического роста и интеграция стран Юго-Восточной и Северо-Восточной Азии // Вестн. МГУ. Сер. 6 «Экономика». – 2004. – № 4. – С. 17–39.
33. Філіпенко А. С. Цивілізаційні виміри економічного розвитку/ А. С. Філіпенко. – К. : «Знання України», 2002. – 190 с.

34. Фридман Л., Кузнецова С. Глобализация: развитые и развивающиеся страны // Мировая экономика и международные отношения. – 2000.–№10, – С. 3–13.
35. Фридман Л., Кузнецова С. Глобализация: развитые и развивающиеся страны // Мировая экономика и международные отношения. – 2000. – № 11. – С. 9–20.
36. Хоменко В. М. Політекономія: Уч. посібник– Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013.
37. Чужиков В.І. Економіка зарубіжних країн; Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с.
38. Шенкар О. Китай: век XXI: Развитие Китая, его влияние на мировую экономику и геополитическое равновесие / О. В. Теплых (пер.). – Д. : Баланс Бизнес Букс, 2005. – 194 с.
39. Экономическая теория. Учебник/ Под общей ред. акад. В.И. Видяпина, А.И. Добрынина, Г.П. Журавлёвой, Л.С. Тарасевича. – М.: ИНФРА – М, 2003.
40. Экономическая теория/ Под ред. проф. А.И. Добрынина, проф. Л.С. Тарасевича, учебник для ВУЗов, 3-е изд. – С-Пб: Изд. СПб ГУЭФ, Изд «Питер», 2000.
41. Япония: смена модели экономического роста.– М.: Наука, 1990.

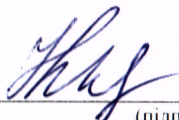
Допоміжна

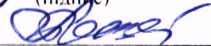
1. Будкін В. Постсоціалістична трансформація власності// Економіка України. – 2007. - № 2. – С 39–44.
2. Економічна енциклопедія. Т. 1–2. – К.: Академія, 2001. Кризові явища у світовій економіці та антикризова політика України/ За ред. В. М. Гейця. – К.: Ін-т екон. прогнозування, 2002. – 76 с.
3. Эльянов А. Развивающиеся страны на пороге третьего тысячелетия: тенденции и проблемы // Мировая экономика и международные отношения. – 2000. – № 8. С. 9–16.
4. Канамори Х., Вада Д. Япония– мировая экономическая держава. – М.: Наука, 1986.
5. Мусіна Л. Економічна політика і розвиток реформ у Південній Кореї: досвід для України // Економіка України. – 2002. – № 6. – С. 77–85.
6. Нассар Зейнаб Али. Развивающиеся страны в системе международного разделения труда: проблема адаптации: Дис. канд. экон. наук: 08.01.01/ Харьковский гос. ун-т. – Х., 1998. – 181 с.
7. Оклунд А. Миф о коллапсе производства после крушения коммунизма // Вопросы экономики. – 2001, – № 7. – С. 115–138.
8. Петиш Джон М. Китайский путь и его перспективы// ПТПУ. – 1992. – № 12. www.ptpu.ru.
9. Прозоровский А. Модернизированный авторитаризм в Индонезии и Южной Кореи // МЭ и МО. – 2004. – № 7. – С. 83–92.
10. Хвесик М. Парадигмальний погляд на концепт сталого розвитку України / М. Хвесик, І. Бистряков // Економіка України. – 2012. – № 6. – С. 4-12.
11. Федулова Л. І. Інноваційний вектор розвитку промисловості України // Економіка України. – 2013. – №5. – С.30 – 37.
12. Яценко В. Активізація інноваційної підприємницької діяльності в Україні / В. Яценко // Зб. наук. праць ЧДТУ. – 2013. – № 34 (1). – С. 5–9.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» № 40-IV від 4 червня 2002р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Державне агентство України з інвестицій та інновацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arch.ukrproject.gov.ua/>.
4. Державне агентство України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://in.ukrproject.gov.ua/>.

5. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
6. Киевский центр политических исследований и конфликтологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.analitik.org.ua/.
7. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/>.
8. Проект ПРООН «Муниципальная программа врядування та сталого розвитку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://msdp.undp.org.ua>.
9. Стратегія соціально-економічного розвитку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/749/3/>.

Розробник _____ _____ (О. М. Кірієнко)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ _____ (Г. В. Ползікова)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економічної теорії і права
Протокол від «2» жовтня 2019 року № 3